

آیین دادرسی کیفری

دکتر مرتضی ناجی زواره

عضو هیئت علمی دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

سرشناسه	: ناجی زواره، مرتضی، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: دیباجه آیین دادرسی کیفری - مرتضی ناجی زواره
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۴۹۶ ص.
شابک	: 978-600-114-626-8
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: آیین دادرسی جزایی - ایران
موضوع	: Criminal Procedure -- Iran
موضوع	: آیین دادرسی در دادگاه - ایران
موضوع	: Court Rules -- Iran
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۵ / ۲۵۹ / ۴۶۱۰ KMH
رده‌بندی دیوئی	: ۳۴۵ / ۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۴۴۶۱۵

انتشارات خرسندی

خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان بافی‌نژاد، نرسیده به

خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۲، واحد ۲

تلفن: ۵-۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵-۶۶۱۹۰۵۸۱

فروشگاه شماره ۱: دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، تلف: ۶۶۴۱۰۲۰۳

فروشگاه شماره ۲: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۲، تلف: ۶۶۹۵۰۷۵۹

فروشگاه شماره ۳: خیابان انقلاب، نرسیده به میدان فردوسی، کوچه شهید براتی، پلاک ۱۰، تلف: ۶۶۷۵۵۹۱۰

طبقه زیرین (قسمت کتابفروشی) تلفن: ۶۶۷۵۵۹۱۰

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

دیباجه آیین دادرسی کیفری

دکتر مرتضی ناجی زواره

چاپ اول: ۱۳۹۵ - تیراژ: ۵۰۰ جلد - قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-626-8

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۶۲۶-۸

فهرست اجمالی

۲۷	پیشگفتار - پ اول
۲۹	مقدمه
۳۳	بخش اول: تعقیب، در د - رسی کیفری
۳۴	فصل اول - شناسایی کلی دادرسی کیفری
۳۴	مبحث اول - مفهوم و قلمرو دادرسی کیفری
۴۹	مبحث دوم - نظام های دادرسی کیفری
۵۲	فصل دوم - تعقیب دعوای عمومی
۵۲	مبحث اول - مقام و نهاد تعقیب
۶۲	مبحث دوم - اصول حاکم بر تعقیب دعوای عمومی
۶۳	مبحث سوم - موجبات قانونی شروع به تعقیب دعوای عمومی
۷۷	فصل سوم - نقش ضابطان دادگستری در فرایند دادرسی
۷۷	مبحث اول - ضابطان دادگستری و تکالیف آنان
۸۲	مبحث دوم - تکالیف ضابطان دادگستری
۹۰	مبحث سوم - ضوابط قانونی حاکم بر اقدامات ضابطان دادگستری
۱۰۱	فصل چهارم - موانع تعقیب دعوای عمومی
۱۰۱	مبحث اول - موانع ایجاد حق تعقیب دعوای عمومی
۱۰۹	مبحث دوم - موانع اجرای حق تعقیب دعوای عمومی
۱۲۰	مبحث سوم - موجبات زوال حق تعقیب دعوای عمومی
۱۴۸	مبحث چهارم - قرارها یا تدابیر جایگزین تعقیب کیفری متهم
۱۶۱	بخش دوم: تحقیقات مقدماتی
۱۶۱	فصل اول - کلیات تحقیقات مقدماتی و مقامات تحقیق
۱۶۱	مبحث اول - مفهوم، اهداف و ویژگی های تحقیقات مقدماتی
۱۷۲	مبحث دوم - مقامات تحقیق و قلمرو تحقیق توسط آنها
۱۸۹	فصل دوم - فرایند تحقیقات مقدماتی در دادرسی عمومی و انقلاب

۱۸۹	مبحث اول - اقدامات تحقیقی در مورد غیر شخص متهم
۲۰۶	مبحث دوم - اقدامات تحقیقی در مورد شخص متهم و حقوق دفاعی وی
۲۲۶	مبحث سوم - صدور قرار تأمین کیفری در دادرسی عمومی و انقلاب
۲۷۶	مبحث چهارم - صدور قرار نظارت قضایی در دادرسی عمومی و انقلاب
۲۸۲	فصل سوم - فرایند تحقیقات مقدماتی در دادرسی ویژه نوجوانان و دادرسی اختصاصی
۲۸۳	مبحث اول - دادرسی ویژه نوجوانان و تحقیقات مقدماتی
۲۸۸	مبحث دوم - تحقیقات مقدماتی در دادرسی اختصاصی
۲۹۱	فصل چهارم - فرایند تحقیقات مقدماتی در دادگاه‌ها
۲۹۱	مبحث اول - انجام تحقیقات مقدماتی توسط دادگاه اطفال و نوجوانان
۲۹۱	مبحث دوم - انجام تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای تأمین و نظارت قضایی توسط سایر دادگاه‌ها
۲۹۹	فصل پنجم - ختم تحقیقات مقدماتی و صدور قرار نهایی در دادرسی
۲۹۹	مبحث اول - اندک‌ترین نفع و ختم تحقیقات
۳۰۰	مبحث دوم - قرارهای نهایی
۳۲۲	فصل ششم - صدور کیفرخواست - طرح شفاهی دعوی در دادگاه
۳۲۳	مبحث اول - صدور کیفرخواست، سترداد یا اصلاح آن
۳۲۹	مبحث دوم - طرح شفاهی دعوی در دادگاه
۳۳۱	بخش سوم: رسیدگی به دعوی خصم در دادگاه کیفری
۳۳۲	فصل اول - دعوای خصوصی ناشی از جرم
۳۳۲	مبحث اول - ماهیت دعوای خصوصی و آثار حقوقی طرح آن در دادگاه کیفری
۳۳۶	مبحث دوم - موضوع دعوای خصوصی ناشی از جرم
۳۴۰	فصل دوم - شرایط شکلی لازم برای طرح دعوای خصوصی و شرایط قضایی مطالبه خسارت
۳۴۰	مبحث اول - شرایط شکلی لازم برای طرح دعوای خصوصی در دادگاه جزایی
۳۴۴	مبحث دوم - تشریفات قضایی مطالبه خسارت ناشی از جرم، در دادگاه جزایی
۳۴۷	مبحث سوم - تعیین تکلیف اموال و اشیاء یا صدور حکم به رد مثل یا بیعت آنه توسط دادگاه کیفری
	بخش چهارم: رسیدگی به دعوای عمومی ناشی از جرم در دادگاه‌های بدوی
۳۵۱	کیفری
۳۵۲	فصل اول - دادگاه‌های بدوی کیفری، تشکیلات و موارد صلاحیت آنها
۳۵۳	مبحث اول - دادگاه‌های عمومی، تشکیلات و موارد صلاحیت آنها
۳۶۲	مبحث دوم - دادگاه‌های اختصاصی، تشکیلات و موارد صلاحیت آنها
۳۷۰	مبحث سوم - صلاحیت دادگاه‌های کیفری و نحوه رسیدگی آنها
۳۹۱	فصل دوم - رسیدگی در دادگاه‌های بدوی کیفری
۳۹۲	مبحث اول - موجبات رسیدگی در دادگاه‌های کیفری و ارجاع پرونده
۳۹۴	مبحث دوم - اشکال رسیدگی در دادگاه‌های کیفری

۴۱۱	مبحث سوم - تعیین وقت رسیدگی و دعوت طرفین برای حضور در جلسه رسیدگی
۴۳۱	بخش پنجم: صدور رأی و اعتراض نسبت به آن
۴۳۱	فصل اول - تشریفات انشاء رأی و ابلاغ آن
۴۳۱	مبحث اول - صدور رأی
۴۳۴	مبحث دوم - ابلاغ رأی
۴۳۶	فصل دوم - رأی غیابی و رأی حضوری
۴۳۶	مبحث اول - رأی غیابی و واخواهی نسبت به آن
۴۴۰	مبحث دوم - رأی حضوری و اعتراض عادی نسبت به آن
۴۷۷	مبحث سوم - رأی قطعی و اعتراض فوق‌العاده نسبت به آن
۴۹۱	فهرست منابع
۴۹۳	نمایه

فهرست تفصیلی

۲۷	پیشگفتار - باب اول
۲۹	مقدمه
۳۳	بخش اول: تعقیب در دادرسی کیفری
۳۴	فصل اول - شناسایی کلیه درسی کیفری
۳۴	مبحث اول - مفهوم و قلمرو دادرسی کیفری
۳۴	گفتار اول - تعریف آیین دادرسی کیفری و سیر فرایند دادرسی کیفری
۳۴	الف. تعریف آیین دادرسی کیفری
۳۵	ب. سیر فرایند دادرسی کیفری
۳۶	پ. اهمیت و اهداف دادرسی کیفری
۴۰	گفتار دوم - دعوای موضوع دادرسی کیفری
۴۲	گفتار سوم - اصحاب دعوای موضوع دادرسی کیفری
۴۲	الف. اصحاب دعوای عمومی ناشی از جرم
۴۵	ب. اصحاب دعوای خصوصی ناشی از جرم
۴۶	گفتار چهارم - خصوصیت آیین دادرسی کیفری و رابطه آن با سایر مراجع
۴۶	الف. شکلی بودن مقررات دادرسی کیفری
۴۶	ب. رابطه مقررات دادرسی کیفری با سایر مقررات
۴۹	مبحث دوم - نظام های دادرسی کیفری
۵۰	گفتار اول - نظام اتهامی
۵۰	گفتار دوم - نظام تفتیشی
۵۱	گفتار سوم - نظام مختلط
۵۲	فصل دوم - تعقیب دعوای عمومی
۵۲	مبحث اول - مقام و نهاد تعقیب
۵۳	گفتار اول - دادستان
۵۴	گفتار دوم - دادسرا
۵۵	الف. موقعیت قضایی مقامات تحقیق دادسرا نسبت به دادستان

- اول. موقعیت قضایی دادیار تحقیق نسبت به دادستان..... ۵۵
- دوم. موقعیت قضایی بازپرس نسبت به دادستان..... ۵۶
- ب. موقعیت قضایی قضات دادرسی نسبت به قضات دادگاه..... ۵۷
- اول. موقعیت قضایی دادستان نسبت به قضات دادگاه..... ۵۷
- دوم. موقعیت قضایی مقام تحقیق دادرسی نسبت به قضات دادگاه..... ۵۸
- پ. وحدت میان دادستان، دادیاران و معاونان او..... ۵۹
- ت. مسئولیت قضات دادرسی..... ۶۰
- مبحث دوم - اصول حاکم بر تعقیب دعوای عمومی..... ۶۲
- گفتار اول - اصل الزامی بودن تعقیب..... ۶۲
- گفتار دوم - اصل موقعیت داشتن تعقیب..... ۶۲
- مبحث سوم - موجبات قانونی شروع به تعقیب دعوای عمومی..... ۶۳
- گفتار اول - شکایت شاکی یا مدعی خصوصی..... ۶۴
- الف. مفهوم شکایت مدعی خصوصی..... ۶۴
- اول. ضابطه بر شناسایی شاکی یا مدعی خصوصی..... ۶۵
- دوم. اثر حقوقی راهمیت شناسایی شاکی یا مدعی خصوصی..... ۶۵
- ب. شرایط شکلی شکایت و تقدیم آن..... ۶۶
- اول. شرایط شکلی شکایت و تقدیم آن توسط شاکی خصوصی..... ۶۶
- دوم. تقدیم شکایت یا تعقیب توسط نمایندگان قانونی شاکی خصوصی..... ۶۸
- گفتار دوم - اعلام و اخبار توسط ضابطان دادگستری، مقامات رسمی یا اشخاص موثق و مطمئن..... ۷۱
- الف. تمیز اعلام جرم و شخص اعلام کننده جرم، از شکایت و شخص شاکی خصوصی و آثار حقوقی آن..... ۷۲
- ب. تعقیب دعوای عمومی براساس اعلام جرم..... ۷۳
- پ. اشخاص اعلام کننده جرم..... ۷۳
- اول. اشخاص عادی موثق و مطمئن..... ۷۳
- دوم. مقامات رسمی و سازمان‌های مردم‌نهاد..... ۷۴
۱. ضابطان دادگستری..... ۷۴
۲. سایر مقامات و اشخاص رسمی..... ۷۵
۳. سازمان‌های مردم‌نهاد در جرایم منافی عفت..... ۷۵
- گفتار سوم - اظهار و اقرار متهم..... ۷۶
- گفتار چهارم - اطلاع یافتن مقامات قضایی دادرسی..... ۷۶
- الف. اطلاع یافتن دادستان..... ۷۶
- ب. وقوع جرم مشهود در برابر بازپرس یا دادیار تحقیق..... ۷۷
- فصل سوم - نقش ضابطان دادگستری در فرایند دادرسی..... ۷۷
- مبحث اول - ضابطان دادگستری و تکالیف آنان..... ۷۷
- گفتار اول - مفهوم ضابط دادگستری و شرایط احراز آن..... ۷۸
- گفتار دوم - ویژگی تکالیف ضابطان دادگستری..... ۸۰

الف. تحت نظارت بودن.....	۸۰
اول. نظارت دادستان.....	۸۱
دوم. نظارت سایر مقامات قضایی.....	۸۱
ب. تحت تعلیم بودن.....	۸۲
پ. تحت امر بودن.....	۸۲
مبحث دوم - تکالیف ضابطان دادگستری.....	۸۲
گفتار اول - تکالیف ضابطان دادگستری قبل از ورود یا دخالت مقام قضایی در پرونده.....	۸۳
الف. شکایت یا اعلام جرم نزد ضابطان دادگستری.....	۸۳
اول. شکایت نزد ضابطان دادگستری.....	۸۳
دوم. اعلام جرم نزد ضابطان دادگستری.....	۸۴
ب. وقوع جرم مشهود نزد ضابطان دادگستری یا اعلام آن به ضابطان مزبور.....	۸۵
بند اول - جاز گیری از فرار مرتکب جرم.....	۸۷
بند دوم - حفظ صحت جرم.....	۸۸
پ. ادعای وقوع جرم غیر مشهود نزد ضابطان دادگستری.....	۸۹
گفتار دوم - تکالیف ضابطان دادگستری، پس از ورود یا دخالت مقام قضایی در پرونده.....	۸۹
مبحث سوم - ضوابط قانونی حاکم بر اقدامات ضابطان دادگستری.....	۹۰
گفتار اول - ضوابط قانونی حاکم بر ورود به منازل، اماکن، تفتیش و بازرسی.....	۹۱
گفتار دوم - ضوابط قانونی حاکم بر فرایند تحت نظر.....	۹۲
الف. تحت نظر غیرنهادی.....	۹۲
ب. تحت نظر نهادی.....	۹۴
اول. علت تحت نظر قرار گرفتن متهم و دامنه شمول آن.....	۹۵
دوم. مدت زمان تحت نظر.....	۹۵
سوم. اعلام مراتب به مقام قضایی و نظارت قضایی بر آن.....	۹۶
چهارم. محل تحت نظر.....	۹۷
پنجم. حقوق دفاعی متهم تحت نظر.....	۹۷
گفتار سوم - ضوابط قانونی حاکم بر بازجویی از متهم توسط ضابطان دادگستری.....	۹۹
فصل چهارم - موانع تعقیب دعوای عمومی.....	۱۰۱
مبحث اول - موانع ایجاد حق تعقیب دعوای عمومی.....	۱۰۱
گفتار اول - فقدان شکایت شاکی خصوصی.....	۱۰۱
گفتار دوم - مصونیت ماهوی.....	۱۰۳
الف. مصونیت سیاسی.....	۱۰۳
اول. مأمورین سیاسی.....	۱۰۳
دوم. مأمورین کنسولی.....	۱۰۵
سوم. مأمورین مأموریت‌های مخصوص.....	۱۰۶
ب. مصونیت پارلمانی.....	۱۰۷
مبحث دوم - موانع اجرای حق تعقیب دعوای عمومی.....	۱۰۹
گفتار اول - مصونیت تشریفاتی.....	۱۰۹

- الف. مصونیت تشریفاتی کیفری قضات دادگستری ۱۱۰
- اول. قلمرو مصونیت تشریفاتی کیفری قضات ۱۱۱
- دوم. آثار و نتایج برخورداری قضات از مصونیت تشریفاتی کیفری ۱۱۱
- ب. مصونیت تشریفاتی فرماندهان و کارمندان عالی‌رتبه نیروهای مسلح ۱۱۲
- پ. کیفیت رسیدگی به اتهام رئیس جمهور و معاونان وی و وزراء ۱۱۳
- گفتار دوم - اناطه کیفری ۱۱۳
- الف. موجب صدور قرار اناطه ۱۱۴
- ب. تکلیف ناشی از صدور قرار اناطه ۱۱۶
- پ. تشریفات قضایی صدور قرار اناطه ۱۱۶
- ت. اقرار قرار اناطه در تعقیب دعوای عمومی ۱۱۷
- گفتار سوم - جنون متهم پس از ارتکاب جرم و قبل از صدور حکم قطعی ۱۱۷
- گفتار چهارم - درخواست ترک تعقیب از سوی شاکی خصوصی ۱۱۹
- مبحث سوم - وجبات روال حق تعقیب دعوای عمومی ۱۲۰
- گفتار اول - موجب متهم به حکوم علیه ۱۲۲
- گفتار دوم - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرایم قابل گذشت ۱۲۴
- الف. شرایط شکلی ۱۲۵
- ب. کیفیت گذشت در صورت داد شکایت ۱۲۶
- گفتار سوم - شمول عفو ۱۲۶
- گفتار چهارم - نسخ مجازات قانونی ۱۲۷
- گفتار پنجم - شمول مرور زمان در موارد پیش‌بینی شده در قانون ۱۲۸
- الف. جرایم مشمول مرور زمان کیفری ۱۳۱
- ب. انواع مرور زمان کیفری ۱۳۲
- اول. مرور زمان «تعقیب» و مرور زمان «صدور حکم» ۱۳۲
- دوم. مرور زمان اجرای مجازات ۱۳۵
- سوم. مرور زمان شکایت ۱۳۷
- پ. انقطاع و تعلیق مرور زمان ۱۳۸
- ت. آثار حقوقی انقطاع مرور زمان ۱۳۹
- ث. آثار حقوقی تعلیق مرور زمان ۱۴۰
- ج. مرور زمان اجرای حکم در مورد احکام دادگاه‌های خارجی ۱۴۰
- گفتار ششم - توبه متهم در موارد پیش‌بینی شده در قانون ۱۴۱
- گفتار هفتم - اعتبار امر مختوم کیفری ۱۴۲
- الف. شرط وحدت اصحاب دعوی ۱۴۳
- اول. وحدت اصحاب دعوای عمومی ناشی از جرم قابل گذشت ۱۴۳
- دوم. بررسی وحدت اصحاب دعوای عمومی ناشی از جرم غیر قابل گذشت ۱۴۴
- ب. شرط وحدت موضوع یا واقعه مجرمانه ۱۴۶
- پ. شرط وحدت سبب ۱۴۷

۱۴۸	مبحث چهارم - قرارها یا تدابیر جایگزین تعقیب کیفری متهم
۱۴۸	گفتار اول - قرارهای جایگزین تعقیب کیفری
۱۴۸	الف. قرار بایگانی پرونده
۱۴۹	اول. موارد صدور قرار
۱۴۹	دوم - شرایط قانونی صدور قرار
۱۵۰	سوم - مقام صادرکننده قرار
۱۵۱	چهارم - تشریفات قضایی صدور قرار
۱۵۱	ب. قرار تعلیق تعقیب
۱۵۲	اول. موارد صدور قرار
۱۵۳	دوم. شرایط قانونی صدور قرار
۱۵۴	سوم. مقام صادرکننده قرار
۱۵۴	چهارم. تشریفات قضایی صدور قرار
۱۵۵	پنجم. قرار تعلیق تعقیب
۱۵۶	گفتار دوم. - ابر یا بایستم تعقیب کیفری
۱۵۶	الف. اعطای مهلت به متهم به منظور تحصیل گذشت شاکی یا جبران خسارت او
۱۵۶	اول. موارد قانونی اتخاذ تدبیر
۱۵۶	دوم. شرایط قانونی اتخاذ تدبیر
۱۵۷	سوم. مقام اعطاء کننده مهلت
۱۵۸	چهارم. تشریفات قضایی اعطاء مهلت
۱۵۸	ب. ارجاع به میانجیگری
۱۶۱	بخش دوم: تحقیقات مقدماتی
۱۶۱	فصل اول - کلیات تحقیقات مقدماتی و مقامات تحقیق
۱۶۱	مبحث اول - مفهوم، اهداف و ویژگی های تحقیقات مقدماتی
۱۶۲	گفتار اول - مفهوم و اهداف تحقیقات مقدماتی
۱۶۲	الف. مفهوم تحقیقات مقدماتی
۱۶۳	ب. اهداف تحقیقات مقدماتی
۱۶۳	گفتار دوم - ویژگی های تحقیقات مقدماتی
۱۶۳	الف. مؤخر بودن بر تعقیب
۱۶۴	ب. محرمانه بودن تحقیق
۱۶۵	اول. دسترسی شاکی خصوصی به پرونده
۱۶۷	دوم. دسترسی متهم به پرونده
۱۶۹	پ. سرعت در تحقیقات مقدماتی
۱۶۹	ت. مستمر بودن
۱۷۰	ث. بی طرفانه بودن
۱۷۰	ج. غیر علنی بودن
۱۷۰	چ. انفرادی بودن
۱۷۱	ح. غیر ترافعی بودن

۱۷۲	مبحث دوم - مقامات تحقیق و قلمرو تحقیق توسط آنها
۱۷۳	گفتار اول - دادستان
۱۷۳	الف. مباشرت دادستان در تحقیقات مقدماتی
۱۷۳	اول. مباشرت مطلق به تحقیقات مقدماتی در غیر جرایم موضوع ماده ۳۰۲ ق.ا.د.ک
۱۷۴	دوم. مباشرت مقید به تحقیقات مقدماتی جرایم مشهود موضوع بندهای چهار گانه ماده ۳۰۲ ق.ا.د.ک
۱۷۴	ب. دخالت دادستان (به عنوان مقام تعقیب) در تحقیقات مقدماتی
۱۷۵	اول. دخالت مطلق دادستان در تحقیقات مقدماتی دادیار تحقیق
۱۷۶	دوم. دخالت نسبی دادستان، در تحقیقات مقدماتی بازپرس
۱۸۲	گفتار دوم - ادیار تحقیق
۱۸۳	گفتار سوم - بازپرس
۱۸۴	گفتار چهارم - قاضی دادگاه
۱۸۴	الف. تکمیل تحقیقات مقدماتی انجام شده در دادسرا
۱۸۵	ب. انجام دادگاه تحقیقات مقدماتی در دادگاه
۱۸۸	گفتار پنجم - ضابطه گذری در جرم مشهود
۱۸۹	فصل دوم - فرایند تحقیق مقدماتی در دادرسی عمومی و انقلاب
۱۸۹	مبحث اول - اقدامات تحقیقی در رد یا ردیف شخص متهم
۱۹۰	گفتار اول - شاکی خصوصی و تحقیقات ابتدای
۱۹۰	الف. دعوت یا احضار شاکی
۱۹۰	ب. حقوق دادرسی شاکی خصوصی در فرایند تحقیقات مقدماتی
۱۹۱	اول. معرفی شهود، اظهار ادله و حضور در تحقیقات
۱۹۱	دوم. مطالعه یا دسترسی به پرونده و اخذ تصویب رد یا ردیف از اوراق آن
۱۹۱	سوم. حمایت یا حفاظت در برابر تهدیدات
۱۹۱	چهارم. تأمین ضرر و زیان ناشی از جرم
۱۹۳	پنجم. معافیت شاکی از برخی هزینه های ناشی از تعقیب دعوی عمومی
۱۹۳	ششم. برخورداری از معاضدت وکیل دادگستری
۱۹۴	گفتار دوم - شاهد یا مطلع و تحقیقات مقدماتی
۱۹۵	الف. احضار یا جلب شاهد یا مطلع
۱۹۵	اول. احضار شاهد یا مطلع
۱۹۵	دوم. جلب شاهد یا مطلع
۱۹۶	ب. ویژگی های تحقیق از شاهد یا مطلع
۱۹۶	اول. غیر علنی بودن تحقیق
۱۹۶	دوم. انفرادی بودن تحقیق
۱۹۶	پ. کیفیت انجام تحقیق از شاهد یا مطلع
۱۹۷	ت. حقوق دادرسی شاهد یا مطلع
۱۹۷	اول. تأمین امنیت جانی، حیثیتی، مالی شاهد یا مطلع و یا خانواده آنان
۱۹۸	دوم. عدم امکان تفهیم اتهام به شاهد یا مطلع
۱۹۹	گفتار سوم - معاینه محل و تحقیق محلی

گفتار چهارم - تفتیش و بازرسی اماکن و اشیاء در تصرف متهم	۲۰۰
گفتار پنجم - تفتیش و بازرسی مکاتبات و مراسلات پستی متهم	۲۰۱
گفتار ششم - کنترل ارتباطات مخابراتی متهم	۲۰۱
گفتار هفتم - کنترل حساب‌های بانکی اشخاص	۲۰۲
گفتار هشتم - بررسی اطلاعات و اسناد موجود نزد اشخاص ثالث	۲۰۲
الف. بررسی اطلاعات و اسناد موجود نزد اشخاص حقوقی	۲۰۳
ب. بررسی اطلاعات و اسناد موجود نزد اشخاص حقیقی	۲۰۳
گفتار نهم - تعیین تکلیف اشیاء و اموال مکشوفه موجود	۲۰۴
گفتار دهم - ارجاع امر به کارشناس	۲۰۴
مبحث دوم - اقدامات تحقیقی در مورد شخص متهم و حقوق دفاعی وی	۲۰۶
گفتار اول - مقدمه ضروری دعوت متهم به تحقیق	۲۰۶
الف. احضار متهم	۲۰۶
اول - احضار متهم نامه به متواری	۲۰۶
دوم. احضار از طریق سر آگهی	۲۰۷
سوم. احضار از طریق اطلاع اخصاریه	۲۰۸
ب. جلب متهم	۲۰۹
اول. جلب غیر مسبوق به احضار متهم	۲۰۹
دوم. جلب مسبوق به احضار متهم	۲۱۰
سوم. جلب سیار	۲۱۰
پ. کیفیت جلب متهم	۲۱۱
ت. جلوگیری از خروج متهم از کشور	۲۱۲
گفتار سوم - حضور متهم نزد مقام تحقیق	۲۱۳
الف. تحت نظر قرار دادن متهم توسط مقام تحقیق	۲۱۴
ب. تحقیق از متهم	۲۱۴
گفتار چهارم - حقوق دفاعی متهم، در مرحله تحقیقات مقدماتی	۲۱۵
الف. حقوق متهم پیش از شروع به تحقیق	۲۱۵
اول. ابلاغ و تفهیم حق همراه داشتن یک نفر وکیل دادگستری	۲۱۶
دوم. اعلام مراقبت بر اظهارات خود	۲۱۷
سوم - تفهیم موضوع اتهام و ادله آن	۲۱۷
ب. جریان تحقیق و حقوق دفاعی متهم	۲۱۸
اول. شروع به تحقیق از شخص متهم	۲۱۸
دوم. حقوق دفاعی متهم در جریان تحقیق	۲۱۹
۱. حق سکوت	۲۱۹
۲. حق برخورداری از مترجم	۲۲۰
۳. حق برخورداری عملی از معاضدت یک نفر وکیل دادگستری	۲۲۰
۴. حق مطالعه یا دسترسی به پرونده، از سوی متهم یا وکیل وی	۲۲۲
۵. حق ارائه آخرین دفاع	۲۲۳
گفتار پنجم - تشکیل پرونده شخصیت برای متهم	۲۲۴

گفتار ششم - کیفیت اقدامات تحقیقی در مورد اشخاص حقوقی متهم به ارتکاب جرم	۲۲۵
مبحث سوم - صدور قرار تأمین کیفری در دادرسی عمومی و انقلاب	۲۲۶
گفتار اول - قرارهای بی تأثیر بر آزادی رفت و آمد متهم	۲۲۸
الف. قرار التزام به حضور با قول شرف	۲۲۹
ب. قرار التزام به حضور با تعیین وجه التزام	۲۲۹
پ. قرار التزام مستخدمان رسمی کشوری یا نیروهای مسلح، به حضور با تعیین وجه التزام، با موافقت متهم و پس از اخذ تعهد پرداخت از محل حقوق آنان، از سوی سازمان مربوط	۲۳۰
گفتار دوم - قرارهای محدودکننده آزادی رفت و آمد متهم	۲۳۱
الف. قرار التزام به عدم خروج از حوزه قضایی با قول شرف	۲۳۱
ب. قرار التزام به عدم خروج از حوزه قضایی با تعیین وجه التزام	۲۳۲
پ. قرار التزام به معرفی نوبه ای خود به صورت هفتگی یا ماهانه به مرجع قضایی یا انتظامی، با تعیین وجه التزام	۲۳۳
ت. قرار التزام به عدم خروج از منزل یا محل اقامت تعیین شده با موافقت متهم، با تعیین وجه التزام، از طریق نظارت، با، تجهیزات الکترونیکی یا بدون نظارت با این تجهیزات	۲۳۴
گفتار سوم - تشریفات قانونی لازم الرعایه برای اخذ وجه التزام	۲۳۴
گفتار چهارم - قرارهای موقتی به بازداشت متهم	۲۳۶
الف. قرار کفالت	۲۳۷
اول. بازداشت متهم	۲۳۸
۱. بازداشت متهم به علت عجز در معرفی کفیل	۲۳۸
۲. بازداشت متهم به علت عدم اسراز ملائت کفیل برای پرداخت وجه الکفاله	۲۴۰
دوم. آزادی متهم با معرفی کفیل	۲۴۴
سوم. تشریفات قانونی لازم الرعایه برای اخذ وجه الکفاله	۲۴۶
ب. قرار وثیقه	۲۵۰
اول. بازداشت متهم به علت عجز از تودیع وثیقه	۲۵۲
دوم. آزادی متهم با تودیع وثیقه	۲۵۴
سوم. تشریفات قانونی لازم الرعایه برای ضبط وثیقه	۲۵۴
گفتار پنجم - فرایند عملی اخذ یا ضبط تأمین کیفری	۲۵۶
الف. اخذ یا ضبط مبلغ تأمین به نفع دولت	۲۵۷
ب. شرایط عمومی پرداخت دیه و ضرر و زیان از محل تأمین کیفری	۲۵۸
پ. شرایط وصول دیه و ضرر و زیان توأم با جزای نقدی، از محل تأمین کیفری متضمن تأدیه وجه التزام یا ایداع وثیقه از سوی شخص متهم	۲۶۰
گفتار ششم - قرار بازداشت موقت	۲۶۱
الف. صدور قرار بازداشت موقت	۲۶۲
اول. تشریفات صدور قرار بازداشت موقت	۲۶۲
دوم. اعتراض متهم، به صدور قرار بازداشت موقت	۲۶۳
سوم. موارد صدور قرار بازداشت موقت	۲۶۴
چهارم. شرایط صدور قرار بازداشت موقت	۲۶۶

۲۶۶	ب. ادامه قرار بازداشت موقت
۲۶۹	گفتار هفتم - احتساب ایام بازداشت قبلی در میزان مجازات
۲۷۰	گفتار هشتم - صدور قرار تأمین کیفری در مورد اشخاص حقوقی متهم به ارتکاب جرم
۲۷۱	گفتار نهم - تناسب قرارهای تأمین
۲۷۲	گفتار دهم - تشدید یا تخفیف قرار تأمین
۲۷۳	گفتار یازدهم - جبران خسارت ایام بازداشت
۲۷۴	الف. اشخاص واجد حق مطالبه خسارت ایام بازداشت
۲۷۴	ب. منشأ و ماهیت حقوقی سلب آزادی
۲۷۵	پ. شرایط قانونی جبران خسارت
۲۷۵	ت. تشریفات قضایی درخواست جبران خسارت
۲۷۶	مبحث چهارم - صدور قرار نظارت قضایی در دادرسی عمومی و انقلاب
۲۷۷	گفتار اول - کیفیت صدور قرار نظارت قضایی و اهداف آن
۲۷۷	الف. کیفیت صدور قرار نظارت قضایی
۲۷۹	ب. اهداف قرار نظارت قضایی
۲۸۰	اول. تضمین دسترسی به محاکمه حضور به موقع وی نزد مقام قضایی
۲۸۰	دوم. از بین بردن زمینه افراترین ارتکاب جرم
۲۸۱	گفتار دوم - تخلف متهم از دستور قضایی
۲۸۲	فصل سوم - فرایند تحقیقات مقدماتی در دادرسی ویژه نوجوانان و دادرهای اختصاصی
۲۸۳	مبحث اول - دادرسی ویژه نوجوانان و تحقیقات مقدماتی
۲۸۴	گفتار اول - صلاحیت دادرسی ویژه نوجوانان
۲۸۴	گفتار دوم - ضوابط خاص لازم‌الرعایه در تحقیقات مقدماتی دادرسی ویژه نوجوانان
۲۸۵	الف. تشکیل پرونده شخصیت
۲۸۶	ب. صدور قرار تأمین کیفری در دادرسی ویژه نوجوانان
۲۸۶	اول. ملزم کردن به حضور
۲۸۷	دوم. صدور قرار کفالت و قرار وثیقه
۲۸۷	سوم. صدور قرار نگهداری موقت
۲۸۸	مبحث دوم - تحقیقات مقدماتی در دادرهای اختصاصی
۲۸۸	گفتار اول - تحقیقات مقدماتی در دادرسی نظامی
۲۸۹	گفتار دوم - تحقیقات مقدماتی در دادرسی ویژه روحانیت
۲۹۱	فصل چهارم - فرایند تحقیقات مقدماتی در دادگاه‌ها
۲۹۱	مبحث اول - انجام تحقیقات مقدماتی توسط دادگاه اطفال و نوجوانان
	مبحث دوم - انجام تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای تأمین و نظارت قضایی توسط سایر دادگاه‌ها
۲۹۲	
۲۹۳	گفتار اول - انجام تحقیقات مقدماتی توسط سایر دادگاه‌ها
۲۹۳	الف. انجام کامل تحقیقات مقدماتی، پس از طرح مستقیم پرونده در دادگاه
۲۹۳	اول. طرح مستقیم پرونده در دادگاه، به اعتبار شخصیت مرتکب

- ۲۹۴.....دوم. طرح مستقیم پرونده در دادگاه، به اعتبار ماهیت یا نوع جرم.
- ۲۹۵.....سوم. طرح مستقیم پرونده در دادگاه، به علت عدم وجود دادرسی در حوزه قضایی دادگاه.
- ۲۹۶.....ب. رفع نقص از تحقیقات مقدماتی انجام شده در دادرسی و تکمیل آن.
- ۲۹۷.....گفتار دوم - صدور قرارهای تأمین کیفری و یا نظارت قضایی توسط دادگاه.
- ۲۹۷.....الف. صدور قرار تأمین و یا قرار نظارت قضایی توسط دادگاه بدوی.
- ۲۹۸.....ب. صدور قرار تأمین و یا قرار نظارت قضایی توسط دادگاه تجدید نظر استان.
- ۲۹۹.....فصل پنجم - ختم تحقیقات مقدماتی و صدور قرار نهایی در دادرسی.
- ۲۹۹.....مبحث اول - اخذ آخرین دفاع و ختم تحقیقات.
- ۳۰۰.....مبحث دوم - قرارهای نهایی.
- ۳۰۱.....گفتار اول - برار توقف تحقیقات.
- ۳۰۵.....قرار عدم صلاحیت.
- ۳۰۷.....گفتار سوم - قرار استناع از رسیدگی یا قبولی ایراد رد دادرسی.
- ۳۰۹.....گفتار چهارم - قرار روقفی تعقیب.
- ۳۰۹.....الف. موارد صدور قرار روقفی تعقیب.
- ۳۱۰.....ب. تشریفات صدور قرار روقفی تعقیب.
- ۳۱۲.....پ. تشریفات رسیدگی به اراض شاکی نسبت به قرار موقوفی تعقیب.
- ۳۱۴.....گفتار پنجم - قرار منع تعقیب.
- ۳۱۵.....الف. جهات صدور قرار منع تعقیب.
- ۳۱۵.....اول. جرم نبودن عمل ارتكابی.
- ۳۱۶.....دوم. فقدان ادله کافی برای انتساب جرم به متهم.
- ۳۱۷.....ب. تشریفات صدور قرار منع تعقیب.
- ۳۱۸.....گفتار ششم - قرار جلب به دادرسی.
- ۳۲۰.....الف. موجبات صدور قرار جلب به دادرسی.
- ۳۲۰.....ب. تشریفات قضایی صدور قرار جلب به دادرسی.
- ۳۲۲.....فصل ششم - صدور کیفرخواست یا طرح شفاهی دعوی در دادگاه.
- ۳۲۳.....مبحث اول - صدور کیفرخواست، استرداد یا اصلاح آن.
- ۳۲۳.....گفتار اول - تنظیم کیفرخواست.
- ۳۲۵.....گفتار دوم - تعدیل یا استرداد کیفرخواست.
- ۳۲۵.....الف. عدول از کیفرخواست قبل از ارسال پرونده به دادگاه.
- ۳۲۶.....ب. عدم امکان استرداد یا اصلاح کیفرخواست پس از ارسال پرونده به دادگاه.
- ۳۲۶.....گفتار سوم - کیفرخواست و قلمرو رسیدگی در دادگاه.
- ۳۲۹.....مبحث دوم - طرح شفاهی دعوی در دادگاه.
- ۳۳۱.....بخش سوم: رسیدگی به دعوی خصوصی در دادگاه کیفری.
- ۳۳۲.....فصل اول - دعوی خصوصی ناشی از جرم.
- ۳۳۲.....مبحث اول - ماهیت دعوی خصوصی و آثار حقوقی طرح آن در دادگاه کیفری.
- ۳۳۳.....گفتار اول - ماهیت دعوی خصوصی.

۳۳۳	گفتار دوم - آثار حقوقی طرح دعوی خصوصی در دادگاه کیفری
۳۳۶	مبحث دوم - موضوع دعوی خصوصی ناشی از جرم
۳۳۶	گفتار اول - شرایط ضرر و زیان قابل مطالبه
۳۳۸	گفتار دوم - انواع ضرر و زیان قابل مطالبه
۳۳۸	اول. ضرر و زیان مادی
۳۳۹	دوم. ضرر و زیان معنوی
۳۳۹	سوم. منافع ممکن الحصول
۳۴۰	فصل دوم - شرایط شکلی لازم برای طرح دعوی خصوصی و تشریفات قضایی مطالبه خسارت
۳۴۰	مبحث اول - شرایط شکلی لازم برای طرح دعوی خصوصی در دادگاه جزایی
۳۴۱	گفتار اول - طرح مقدم دعوی عمومی و جریان داشتن آن در دادگاه جزایی
۳۴۱	گفتار دوم - عدم مطالبه خسارت در دادگاه حقوقی، پس از طرح دعوی عمومی در دادگاه جزایی
۳۴۴	مبحث دوم - تشریفات قضایی مطالبه خسارت ناشی از جرم، در دادگاه جزایی
۳۴۴	گفتار اول - تقدیم درخواست ضرر و زیان
۳۴۶	گفتار دوم - زمان تقدیم دادخواست ضرر و زیان
۳۴۷	مبحث سوم - تعیین تکلیف اموال و اشیاء با صدور حکم به رد مثل یا قیمت آنها توسط دادگاه کیفری
۳۴۷	گفتار اول - تعیین تکلیف اموال و اشیاء با صدور حکم به رد مثل یا قیمت آنها توسط دادگاه کیفری
۳۴۸	گفتار دوم - صدور حکم به رد مثل یا قیمت اموال و اشیاء با صدور حکم به رد مثل یا قیمت آنها توسط دادگاه کیفری
۳۵۱	بخش چهارم: رسیدگی به دعوی عمومی ناشی از جرم در دادگاههای بدوی کیفری
۳۵۲	فصل اول - دادگاههای بدوی کیفری، تشکیلات و موارد صلاحیت آنها
۳۵۳	مبحث اول - دادگاههای عمومی، تشکیلات و موارد صلاحیت آنها
۳۵۳	گفتار اول - دادگاه کیفری دو
۳۵۴	گفتار دوم - دادگاه کیفری یک
۳۵۷	گفتار سوم - دادگاه اطفال و نوجوانان
۳۶۱	گفتار چهارم - دادگاه عمومی بخش
۳۶۲	مبحث دوم - دادگاههای اختصاصی، تشکیلات و موارد صلاحیت آنها
۳۶۳	گفتار اول - دادگاه انقلاب
۳۶۸	گفتار دوم - دادگاه نظامی
۳۶۹	گفتار سوم - دادگاه ویژه روحانیت، تشکیلات و صلاحیت آن
۳۷۰	مبحث سوم - صلاحیت دادگاههای کیفری و نحوه رسیدگی آنها
۳۷۰	گفتار اول - برقراری صلاحیت کیفری
۳۷۱	گفتار دوم - صلاحیت ذاتی
۳۷۱	الف. موارد صلاحیت ذاتی

- ب. متهم واحد و اتهامات متعددی که رسیدگی به آنها خارج از صلاحیت ذاتی یک مرجع قضایی است ۳۷۲
- پ. ارتکاب جرم مشمول صلاحیت دادگاه انقلاب، توسط طفل یا نوجوان ۳۷۳
- گفتار سوم - صلاحیت محلی ۳۷۳
- گفتار چهارم - صلاحیت شخصی ۳۷۶
- گفتار پنجم - صلاحیت نسبی ۳۸۰
- گفتار ششم - صلاحیت اضافی ۳۸۱
- الف. متهم واحد، اتهامات متعدد ۳۸۱
- ب. متهمین متعدد، اتهام واحد ۳۸۳
- گفتار هفتم - اختلاف در صلاحیت و حل آن ۳۸۶
- گفتار هشتم - احاله ۳۸۸
- الف. تشریفات قضایی احاله ۳۸۹
- ب. موجبات احاله ۳۹۰
- فصل دوم - رسیدگی در دادگاههای دایمی کیفری ۳۹۱
- مبحث اول - موجبات رسیدگی در دادگاههای کیفری و ارجاع پرونده ۳۹۲
- گفتار اول - موجبات رسیدگی در دادگاههای کیفری ۳۹۲
- الف. کیفرخواست دادستان ۳۹۲
- ب. قرار جلب به دادرسی توسط دادگاه ۳۹۳
- پ. ادعای شفاهی دادستان در دادگاه ۳۹۳
- گفتار دوم - ارجاع پرونده به دادگاه ۳۹۴
- مبحث دوم - اشکال رسیدگی در دادگاههای کیفری ۳۹۴
- گفتار اول - شکل رسیدگی در دادگاه، به اعتبار وجود یا عدم وجود دادرسی در فرایند دادرسی ۳۹۵
- الف. رسیدگی مستقیم در دادگاهها ۳۹۵
- اول. رسیدگی مستقیم توسط دادگاههای عمومی بخش، کیفری در اشغال و نوجوانان ۳۹۵
- دوم. رسیدگی مستقیم توسط دادگاه کیفری یک ۳۹۸
- ب. رسیدگی در دادگاهها، پس از انجام تعقیب و تحقیق در دادرسی ۳۹۹
- اول. رسیدگی در دادگاه، پس از انجام تعقیب و تحقیق در دادرسی و صدور کیفرخواست ۳۹۹
- دوم. رسیدگی در دادگاه، پس از انجام تعقیب و تحقیق در دادرسی و بدون صدور کیفرخواست و متعاقب طرح شفاهی دعوی توسط دادستان ۴۰۴
- سوم. رسیدگی در دادگاه، پس از انجام تعقیب و تحقیق در دادرسی و صدور قرار جلب به دادرسی توسط دادگاه ۴۰۵
- گفتار دوم - شکل رسیدگی دادگاه، به اعتبار حضور یا عدم حضور متهم ۴۰۶
- گفتار سوم - شکل رسیدگی دادگاه به اعتبار منع یا جواز حضور افراد در جلسه رسیدگی ۴۰۸
- الف. اصل علنی بودن رسیدگی و استثنائات آن ۴۰۸
- ب. انتشار جریان رسیدگی دادگاه یا ضبط صدا و تصویر آن ۴۱۰

۴۱۱	پ. اخلال در نظم دادگاه
۴۱۱	مبحث سوم - تعیین وقت رسیدگی و دعوت طرفین برای حضور در جلسه رسیدگی
۴۱۲	گفتار اول - دعوت طرفین در دادگاه اطفال و نوجوانان و سایر دادگاه‌ها
۴۱۲	الف. دعوت طرفین در دادگاه اطفال و نوجوانان
۴۱۳	ب. دعوت طرفین در سایر دادگاه‌ها
۴۱۳	اول. دعوت شاکی یا مدعی خصوصی یا وکیل وی
۴۱۳	دوم. دعوت دادستان و سایر اشخاص
۴۱۳	سوم. دعوت متهم
۴۱۷	گفتار دوم - حضور طرفین و سایر افراد در دادگاه
۴۱۸	الف. حضور طرفین و سایر افراد در دادگاه اطفال و نوجوانان
۴۱۸	ب. حضور طرفین و سایر افراد در سایر دادگاه‌ها
۴۱۹	اول. حضور طرفین دعوا یا نمایندگان قانونی آنان
۴۲۱	دوم. حضور شخص متشاکی پرداخت دیه یا خسارت
۴۲۱	سوم. حضور شاهد یا مطلع
۴۲۱	گفتار سوم - حقوق مدعی مشترک طرفین دعوی در دادگاه
۴۲۲	الف. حق برخورداری از معاوضت وکیل دادگستری در دادگاه
۴۲۲	اول. مقررات مشترک ناظر بر حق طرفین در برخورداری از معاوضت وکیل دادگستری در دادگاه
۴۲۲	دوم. مقرره خاص ناظر بر حق شاکی یا مدعی خصوصی در برخورداری از معاوضت وکیل دادگستری در دادگاه
۴۲۳	سوم. مقررات خاص ناظر بر حق متهم در برخورداری از معاوضت وکیل دادگستری در دادگاه
۴۲۵	ب. مطالعه پرونده و تهیه تصویر از اوراق آن در دادگاه
۴۲۵	پ. علنی بودن محاکمه
۴۲۵	ت. تعیین مترجم از سوی دادگاه
۴۲۶	گفتار چهارم - حقوق دفاعی اختصاصی متهم در دادگاه
۴۲۶	الف. اخطار مواظبت در گفتار
۴۲۶	ب. تفهیم اتهام
۴۲۷	پ. اعلام آخرین دفاع
۴۲۷	گفتار پنجم - برگزاری جلسه رسیدگی دادگاه و ختم آن
۴۲۷	الف. برگزاری جلسه رسیدگی و ختم آن در دادگاه اطفال و نوجوانان
۴۲۸	ب. برگزاری جلسه رسیدگی و ختم آن در سایر دادگاه‌ها
۴۲۹	گفتار ششم - ختم دادرسی
۴۳۱	بخش پنجم: صدور رأی و اعتراض نسبت به آن
۴۳۱	فصل اول - تشریفات انشاء رأی و ابلاغ آن
۴۳۱	مبحث اول - صدور رأی
۴۳۲	گفتار اول - مهلت و کیفیت صدور رأی

۴۳۲	الف. مهلت صدور رأی.....
۴۳۳	ب. صدور رأی توسط قضات متعدد.....
۴۳۳	گفتار دوم - اوصاف ماهوی رأی و مندرجات آن.....
۴۳۳	الف. اوصاف رأی.....
۴۳۴	ب. مندرجات رأی.....
۴۳۴	مبحث دوم - ابلاغ رأی.....
۴۳۵	گفتار اول - ابلاغ حضوری.....
۴۳۵	گفتار دوم - ارسال و ابلاغ رأی.....
۴۳۶	فصل دوم - رأی غیابی و رأی حضوری.....
۴۳۶	مبحث اول - رأی غیابی و واخواهی نسبت به آن.....
۴۳۷	گزار اول - مفهوم و شرایط غیابی بودن رأی.....
۴۳۷	گفتار دوم - رأی - ای و جرم واجد جنبه حق الهی.....
۴۳۸	گفتار سوم - واخواهی - مهم نسبت به رأی غیابی.....
۴۳۹	الف. رأی مورد واخواهی و مهلت واخواهی.....
۴۳۹	ب. تشریفات رسیدگی به واخواهی متهم.....
۴۴۰	مبحث دوم - رأی حضوری و اعراض عادی نسبت به آن.....
۴۴۱	گفتار اول - آراء قطعی و غیر قطعی.....
۴۴۴	گفتار دوم - تشریفات اعلام اعتراض عادل.....
۴۴۴	الف. نحوه اعلام تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی و مهلت آنها.....
۴۴۵	اول. نحوه اعلام تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی.....
۴۴۵	دوم. مهلت تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی نسبت به آن.....
۴۴۷	ب. اشخاص واجد حق تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی.....
۴۴۷	اول. اشخاص واجد حق تجدیدنظرخواهی نسبت به آراء دادگاه اطفال و نوجوانان.....
۴۴۸	دوم. اشخاص واجد حق تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی نسبت به آراء سایر دادگاه ها.....
۴۵۰	ب. جهات تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی.....
۴۵۰	اول. جهات تجدیدنظرخواهی.....
۴۵۱	دوم. جهات فرجام خواهی.....
۴۵۲	ت. موضوع تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی.....
۴۵۳	ث. هزینه تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی.....
۴۵۴	ج. مراجع رسیدگی به تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی و ترکیب اعضای آنها.....
۴۵۴	چ. مرجع تقدیم درخواست یا دادخواست تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی.....
۴۵۵	ح. اسقاط حق تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی یا استرداد آنها.....
۴۵۵	اول. اسقاط توافقی حق تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی، پیش از صدور رأی بدوی.....
۴۵۶	دوم. اسقاط حق تجدیدنظرخواهی یا استرداد درخواست تجدیدنظر، از سوی محکوم علیه.....
۴۵۷	گفتار سوم - فرایند رسیدگی به تجدیدنظرخواهی در دادگاه تجدیدنظر استان.....
۴۵۸	الف. اتخاذ تصمیم بدون تشکیل جلسه رسیدگی و بدون دعوت طرفین.....

۴۵۹	ب. اتخاذ تصمیم متعاقب دعوت طرفین و تشکیل جلسه رسیدگی
۴۶۱	اول. دعوت طرفین و تشکیل جلسه رسیدگی
	دوم. اتخاذ تصمیم توسط دادگاه تجدیدنظر استان، پس از تشکیل جلسه رسیدگی و اعلام
۴۶۲	ختم دادرسی
۴۶۴	پ. تصحیح اشتباه سهوی در رأی بدوی
۴۶۴	ت. تخفیف یا تشدید مجازات تعزیری مقرر در حکم بدوی
۴۶۹	ث. صدور رأی غیابی توسط دادگاه تجدیدنظر استان
۴۶۹	گفتار چهارم - فرایند رسیدگی به فرجام‌خواهی در دیوان عالی کشور
۴۷۱	الف. اتخاذ تصمیم توسط دیوان عالی کشور
۴۷۲	اول. ابرام رأی مورد فرجام
۴۷۲	دوم. نقض رأی مورد فرجام
۴۷۵	ب. آراء استعمومی دیوان عالی کشور
۴۷۵	اول. رسیدگی به آراء اصداوری در فرایند فرجام‌خواهی
۴۷۶	دوم. ایجاد وحدت رویه بین شعب مختلف دیوان عالی کشور یا دادگاه‌ها
۴۷۷	مبحث سوم - رأی شش و اجرائی فوق‌العاده نسبت به آن
۴۷۸	گفتار اول - اعاده دادرسی از طریق دیوان عالی کشور
۴۷۸	الف. احکام قابل اعاده دادرسی از طریق دیوان عالی کشور
۴۷۹	ب. موارد پذیرش اعاده دادرسی از طریق دیوان عالی کشور
۴۸۰	پ. اشخاص واجد حق درخواست اعاده دادرسی از طریق دیوان عالی کشور
۴۸۱	ت. مرجع تقدیم درخواست اعاده دادرسی
	ث. رسیدگی به درخواست اعاده دادرسی در مرجع هم عرض مرجع صادرکننده حکم
۴۸۴	قطعی
۴۸۵	گفتار دوم - اعاده دادرسی از طریق رئیس قوه قضائیه
۴۸۶	الف. احکام قابل اعاده دادرسی از طریق رئیس قوه قضائیه
۴۸۷	ب. جهت اعاده دادرسی از طریق رئیس قوه قضائیه
۴۸۷	پ. اشخاص واجد حق اعاده دادرسی از طریق رئیس قوه قضائیه
۴۸۸	ت. مرجع درخواست اعاده دادرسی، و تشخیص مخالفت بین رأی با شعب
۴۸۹	ث. مرجع رسیدگی، پس از تجویز اعاده دادرسی
۴۹۱	فهرست منابع
۴۹۳	نمایه

پیشگفتار چاپ اول

پس از تألیف و توزیع دو جلد کتاب «آشنایی با آیین دادرسی کیفری» که عمده مطالب آیین دادرسی کیفری را با تفصیل و تحلیل نسبی، به خوانندگان عرضه می‌کرد، نگارنده خواهش‌های مکرر دانشجویان مقطع دوره کارشناسی مبنی بر کاهش حجم مطالب و مناسب کردن محتوای آنها با ظرفیت کمی و کیفی کلاس مواجه گردید؛ هرچند طرح این خواسته از سوی دانشجویان مقطع مزبور قابل پیش‌بینی بود. لذا در پاسخ به خواسته مزبور سعی شد حتی‌الامکان با حذف شروح و تلخیص مطالب هر دو جلد کتاب، از حجم آن‌ها کاسته و در قالب کتاب حاضر، مطالب خلاصه‌شده هر دو جلد کتاب عرضه گردد بدون اینکه چیزی بر مطالب آنها اضافه شود. نهایتاً کتاب حاضر برای تدریس در دوره کارشناسی در نظر گرفته شده و اثر صدرالذکر برای دوره یا دوره‌های بالاتر تحصیلی مناسب‌تر می‌یابد.

دکتر مرتضی ناجی زواره

تابستان ۱۳۹۵

مقدمه

در میان گرایش‌ها و دروس مختلف علم حقوق، گرایش حقوق جزا و درس آیین دادرسی کیفری، در بین مردم شناخته شده‌ترین است. اصولاً افرادی که در مقام احقاق حق، قصد مراجعه به دستگاه قضایی را دارند، ابتدا سراغ «دادسرا» را گرفته و با طرح «شکایت». در پی «مجازات» طرف مقابل خود هستند. در جامعه حقوقی نیز قطعاً هر حقوقدانی با هر تخصص حقوقی، طرح دعوای کیفری و نتیجتاً اجرای مقررات جزایی و دادرسی کیفری را بر هر دعوا یا مقررات دیگری ترجیح می‌دهد. لذا برای کسانی که به دستگاه قضایی ارسال می‌شوند، دعوای برتر، دعوای کیفری است تا شاید بدین طریق بتوانند با پرداخت کمترین هزینه دادرسی، با ادعای اخلال در نظم عمومی، از قهر و جبر دعوای کیفری و نتیجتاً احتمالی آن، به نفع حقوق و منافع شخصی خود بهترین استفاده را برده و با این دستورات، بر طرف مقابل خود مسلط شده و به موضعی کاملاً برتر دست یابند. لذا احتمال عمومی از طرح دعوای کیفری که موجب تراکم پرونده در مراجع کیفری به‌ویژه دادسرا می‌شود، اقتضای آن را دارد که با تدوین مقررات جامع دادرسی کیفری و تسهیل دعوای صحیح کیفری از دعوای غیر کیفری یا واهی، موجبات تحقق دادرسی عادلانه برای طرفین و با حفظ حقوق دفاعی متهم فراهم گردد، به‌طوری که بین حقوق و منافع جامعه از یک طرف، و حقوق و آزادی‌های فردی، سازشی عادلانه برقرار شود.

دادرسی کیفری لزوماً ابزار اجرایی مقررات ماهوی جزایی نیست و اجرای مقررات آن الزاماً مسبوق به وقوع جرم نمی‌باشد، به‌طوری که در عمل در اغلب مواردی که چرخه عدالت کیفری به چرخش درآمده و متولیان امور کیفری را برای مدت‌ها مشغول خود می‌کند، نقض قانون ماهوی جزایی (جرم) احراز نمی‌شود.

رویکرد نادرست به دادرسی کیفری، یعنی اینکه آن را مطلقاً در خدمت حقوق جزای ماهوی و ابزاری برای تبدیل متهم به مجرم، و حلقه ارتباطی بین جرم و مجازات بدانیم. رویکرد صحیح به دادرسی کیفری، یعنی اینکه آن را «مانعی قابل عبور» برای محکوم و مجازات کردن متهم بدانیم، و اینکه برای اجرای هر ماده‌ای از قانون جزایی ماهوی، ناگزیر از اجرای ده‌ها ماده از قانون آیین دادرسی کیفری هستیم.

صحیح آن است که محاکمه را نه «تهدید»، بلکه «فرصت دوجانبه» برای طرفین دعوی دانسته که به موجب آن، از یک طرف، حسب مورد جامعه و شاکی خصوصی، دلایل خود را به متهم ارائه و تفهیم کرده و از طرف دیگر، متهم در برابر دلایل مزبور تمهیدات دفاعی لازم، به‌ویژه دسترسی به پرونده و برخورداری از معاضدت وکیل دادگستری، از خود دفاع لازم را به عمل آورد.

شکلی بودن مقررات دادرسی کیفری از اهمیت آن نمی‌کاهد. مقررات قانون آیین دادرسی کیفری «نقشه راه» تأمین و حفظ عدالت کیفری است. در این «نقشه راه» جزئیات مسیر و نحوه عبور از گذرگاه‌ها تبیین شده تا متولیان عدالت کیفری از مسیر اصلی خارج نشده یا خدای ناگردد گمراه نگردند.

با تصویب قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ و متعاقب آن، قانون آیین دادرسی جرایم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی مصوب ۱۳۹۳/۷/۸ قانون‌گذار کیفری در راه تأمین و اجرای عدالت کمری گامی بزرگ برداشت. متعاقباً قبل از اجرای قانون مزبور، به موجب قانون اصلاح «آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۴ برخی مواد این قانون اصلاح گردید». قانون‌گذار جدید با الهام از قوانین و اسناد بین‌المللی و حقوق بشری، به سمت تساهل و تسامح و ایجاد برابری نسبی در وضعیت و شرایط قضایی طرفین دعوی، تا حدی به جلو رفته و سعی کرده نابرابری دیرینه بین طرفین دعوی را برطرف ساخته یا کاهش دهد. همین طور با وسعت بخشیدن به موارد اختلاف بین دادستان (به عنوان مقام تعقیب) و بازپرس (مقام تحقیق) سعی شده حتی الامکان تفکیک بین این دو مقام رعایت شود. تأکید بر لزوم آموزش و فراگیری مهارت‌های لازم توسط ضابطان دادگستری، توسعه ابزارهای لازم برای متناسب ساختن تعقیب کیفری و رعایت صرفه و صلاح طرفین در فرایند دادرسی، گسترش مکانیسم‌های نظارت بر قضات و ضابطان و تعیین

ضمانت اجرا برای تخلف آنان از قانون، پیش‌بینی پرداخت خسارت به متهمی که پس از مدتی بازداشت، بی‌گناهی او احراز می‌شود، تأسیس دادگاه‌های تخصصی اطفال و نوجوانان با ساختار و مقررات جداگانه، تعیین مقررات نسبتاً مشابه برای رسیدگی به جرایم نظامیان، و برگزاری دادرسی الکترونیکی و تعیین آیین دادرسی جرایم رایانه‌ای از جمله ویژگی‌های مثبت قانون جدید است. متقابلاً پراکندگی مواد یا عدم رعایت نظم و ترتیب در طرح مطالب یا مباحث، (به‌ویژه در مورد نحوه رسیدگی دادگاه‌ها) و همچنین وسعت اختیاراتی که به رئیس قوه قضائیه جهت تجویز اعاده دادرسی داده شده، از جمله ایرادات عمده به قانون جدید است.

اینهاست که پیچیدگی‌های قضایی در فرایند عملی دادرسی تا حدی است که تدوین یا تألیف کتاب که به‌اندازه پاسخ‌گوی کلیه سؤالات و نیازهای دست‌اندرکاران امر خطیر قضا باشد، بس دشوار می‌نماید. با این وجود نباید با سطحی‌نگری یا آسان‌اندیشی، از پردازش و تحلیل مباحث دادرسی و توجه به مواد مرتبط یا متناظر و طرح دیدگاه‌های جدید غافل ماند و به استناد میزان ظرفیت یا گنجایش علمی مخاطبین کتاب و سطح یادگیری آنان، مباحث را به صورت سطحی و گذرا عرضه کرده و از طرح مسائل مبتلابه و ضروری دادرسی امتناع ورزید. واقعیت و ضرورت مزبور موجب شد که نگارنده در عین تألیف دو جلد کتاب «آشنایی با آیین دادرسی کیفری» که با تفصیل و تحلیل نسبی، مخاطب خود را با محتوای آیین دادرسی کیفری «آشنا» می‌ساخت، با حذف شروح و تاسیسات از حجم هر دو جلد کتاب مزبور، به درخواست دانشجویان دوره کارشناسی پاسخ داده و در «دبایچه‌ای» از محتوای دو جلد مزبور، آیین دادرسی کیفری را برای این دوره از دانشجویان رُخ نمایاند و تدریس دو جلد کتاب را به دوره یا دوره‌های بالاتر تحصیلی اختصاص دهد.

در پایان بر خود لازم می‌داند که مراتب سپاس و قدردانی خود را از اساتید ارجمند حقوق کیفری ایران جناب آقایان دکتر سید علی آزمایش و دکتر محمد آشوری که افتخار تلمذ در محضر آن دو بزرگوار را در مقاطع تحصیلی دانشگاهی داشته و اندوخته‌های علمی خود را مرهون زحمات و تلاش‌های دلسوزانه آنان می‌دانم، اعلام دارم. همچنین از انتشارات خرسندی و مدیریت محترم آن جناب آقای هادی طالع خرسند به خاطر قبول زحمت انتشار این اثر تشکر می‌نماید.